

ONKI₃ vs. ONKI Light

Osma Suominen

10.9.2013

ONKI-hankkeen laajennettu projektiryhmä

Sisällys

1. Mikä ONKI Light?
2. ONKI3 ja ONKI Light erot
3. Siirtyminen Kansalliskirjaston ONKlin
4. Mitä meneillään ONKI Lightin kehityksessä

Mikä ONKI Light?

Käyttötarkoitus

- Asiasanastojen ja sanastotyyppisten ontologioiden (mm. YSO, KOKO) julkaisu eri käyttötarkoituksiin ja käyttäjäryhmille [1]:
 - Sisällönkuvailu: sopiven käsitteiden löytäminen
 - Tiedonhaku: oikeiden hakusanojen löytäminen
 - Sanastotyö
 - Konekäyttö rajapintojen kautta

[1] <http://tinyurl.com/onki-user-groups>

Demo: Kuvaile Puhdistus

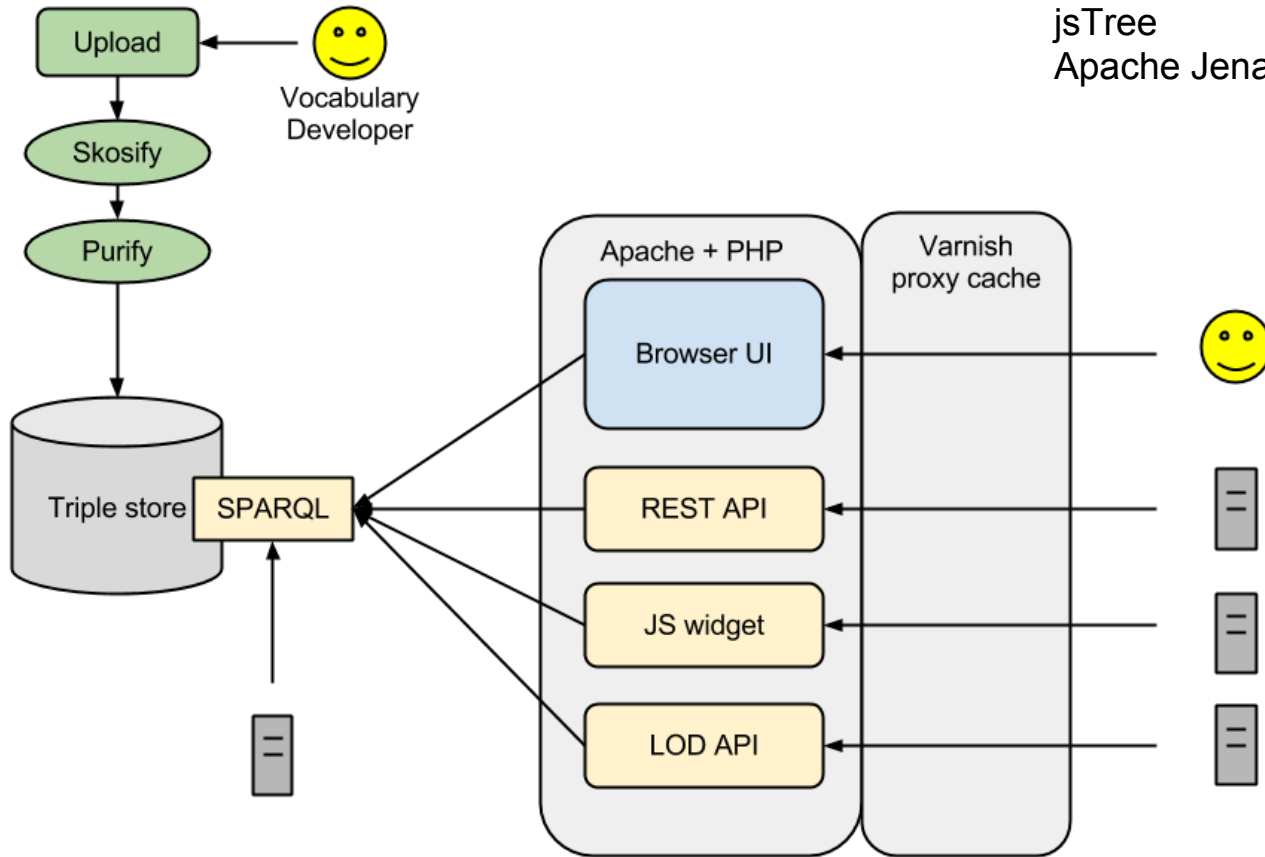
Ikääntynyt Aliide Truu asuu yksin taloan Viron maaseudulla. Maa on itsenäistynyt edellisenä vuonna ja maareformi on alkanut. Vanhan naisen arjen katkaisee pihalle pyörtynyt parikymppinen Zara. Tultuaan tajuihinsa Zara kertoo pakenevansa väkivaltaista miestänsä. Kohtaaminen nostaa Aliiden mieleen repivät muistot nuoruuden traagisesta rakkaudesta ja valinnoista, jotka sinetöivät hänen lähimpiensä kohtalon. Omiin epätoivoisiin ratkaisuihinsa pakotetun Zaran tilanne puolestaan osoittaa, että vaikka aika on toinen, vaino ei ole loppunut, muuttanut vain muotoaan.

Puhdistuksen syvintä ydintä on petos, johon epätoivoiset tunteet ajavat. Romaani avaa myös Viron vaiettua lähistoriaa yhden suvun kokemusten kautta. Kirja antaa äänen sodan, kommunismin ja sarron uhreille. 1940-luvulla koettujen nöyryytysten ohella teoksessa nousee esiin nykynaisiin epävakaisissa yhteiskunnallisissa olosuhteissa kohdistuva hyväksikäyttö.

Arkkitehtuuri

PHP
EasyRdf
Twig (template system)
jQuery
jsTree
Apache Jena Fuseki (RDF store)

**ONKI3:n ja
ONKI Lightin erot**

Historia

- ONKI3: SeCo-tutkimusryhmässä kehitettyjen ONKI-prototyyppien kolmas pääversio
 - ONKI1: alkaen n. 2005, Java-ohjelmisto
 - ONKI2: n. 2010, Java backend + PHP frontend
 - ONKI3: n. 2011, uudistettu käyttöliittymä edelliseen
- ONKI Light on “ONKI4”
 - kehitetty SeCossa keväältä 2012 alkaen
 - irtiotto aiemmasta tekniikasta ja koodista

ONKI3**ONKI Light**

Käyttöliittymä	Laaja toiminnallisuus, kärsii sekavuudesta	Suppea toiminnallisuus, pyritty selkeyteen. Käyttäjättestaus meneillään.
Skaalautuvuus ja resurssitarpeet	Kärsii monimutkaisesta arkkitehtuurista. Vaatii paljon muistia per sanasto/ontologia (tällä hetkellä 1+3 palvelinta ja yht. 14 GB muistia). Välimuistien käyttö hankalaa.	Yksinkertaisempi arkkitehtuuri. Vaatii n. 8 GB muistia sanastojen määrästä riippumatta. Välimuistiystävällinen käyttöliittymä.
Vakaus	Edustapalvelimella muisti loppuu joskus. Välimuistiongelmia (näkyvä vääriä käyttöliittymäkielenä). Taustapalvelimet ja välimuistiohjelmisto ovat joskus kaatuilleet.	Itse sovellus koettu vakaaksi. RDF-tietokannan (Fuseki) vakaudessa havaittu joskus ongelmia.
Ylläpidon helppous	Uuden ontologian lisäys tai päivitys vaatii uudelleenkäynnistyksen (tehdään yleensä öisin).	Päivittyy heti kun uusi aineisto syötetään RDF-tietokantaan.
Sanastotuki ja uuden sanaston lisäys	Tukee OWL/RDFS/SKOS-muotoisia sanastoja. Muut kuin SKOS-sanastot vaativat sanastokohtaista konfigurointia.	Tukee vain SKOS-muotoisia sanastoja. Esikäsittely Skosify-ohjelmalla.
REST-rajapinta	On, laaja	On, suppea (laajennus työn alla)
Web Service -rajapinta	On	Ei
Linked Data -rajapinnat	On	On
Leijuke/valitsin	On	Ei, mutta tehtävissä helposti esim. jQuery-kirjastolla REST-rajapintaan nojaten

**Siirtyminen
Kansalliskirjaston
ONKI-palveluun**

Aikataulu

- ONKI3:n ylläpito sovittu 2013 loppuun asti
- Kansalliskirjaston ONKI jo nyt näkyvissä osoitteessa kansalliskirjasto.onki.fi
- Heti vuoden 2014 alussa <http://onki.fi> siirtyy ohjaamaan Kansalliskirjaston palvelimille
- SeCon ONKI voidaan asettaa näkymään toiseen osoitteeseen, esim. dev.onki.fi (jos SeCo haluaa jatkaa sen ylläpitoa)

Miten näkyy ONKI-käyttäjille?

1. Käyttöliittymä vaihtuu
2. Sanastojen valikoima vaihtuu
3. Rajapinnat vaihtuvat
 - uusi REST-rajapinta korvaa ONKI3:n rajapinnat

Hyvät puolet

1. Palvelun jatkuvuus taattu
2. Vakaus paranee (?)
3. Käyttökokemus paranee (?)
4. Tukipalveluja saatavilla
5. Kaikki sanastot jatkossa yhtenäisessä teknisessä muodossa (SKOS)

Huonot puolet

1. Käyttöliittymän vaihdos aiheuttaa muutoksen totuttuihin työtapoihin
2. Sanastojen valikoima supistunee
3. Rajapintoja käyttävät sovellukset rikki
 - esim. leijukkeet, YLEn ONKI-Drupal-moduuli, SAHA
 - jos SeCo jatkaa ONKI3:n ylläpitoa, voidaan periaatteessa ohjata vanhat rajapintakutsut sinne (teknisesti helppoa, hallinnollisesti ehkä ei)

**Mitä meneillään ONKI
Lightin kehityksessä?**

Testaus

1. Käytettävyytestaus meneillään (Sini)
2. Automaattisia testejä tekeillä
 - Selenium-testejä käyttöliittymälle jo tehty
 - Yksikkötestejä tulossa
3. Suorituskykytestaus tekeillä
 - verrataan mm. VESAn nykyiseen kuormaan (1000 käyntiä, 100000 http-kyselyä päivässä)

Vakaus

1. Palvelimen automaattinen valvonta
 - osittain valmis, osittain vielä työn alla
2. Tuotantoympäristön erottaminen kehitys- ja testausympäristösstä

Toiminnallisuuden laajentaminen

1. Käyttöliittymään tulossa hierarkianäkymä
 - puu vasemmalla, kuten File Manager tai Protégé
2. REST-rajapintaa laajennetaan:
<http://code.google.com/p/onki-light/wiki/RESTv1>

Versiointi ja ohjelmistojaketut

Julkaistaan asennettavia ohjelmistopaketteja, jotka voi ohjeiden avulla ottaa käyttöön

v0.1 - julkaistaan lähipäivinä

v0.2 - käyttöliittymä uudistuksia, mm. hierarkia

v0.3 - koodin siistimistä

v0.4 - automaattiset testit

...

v1.0 - otettavissa kenen tahansa käyttöön maailmalla

<http://code.google.com/p/onki-light/wiki/Roadmap>

Bugien ja kehitystarpeiden hallinta

	ID ▾	Type ▾	Status ▾	Priority ▾	Milestone ▾	Owner ▾	Summary + Labels ▾
☐	 33	Enhancement	Started	Medium	Release0.3	osma.suominen@helsinki.fi	› Use data objects instead of arrays to communicate between Model and templates Maintainability
☐	 35	Enhancement	Accepted	Low	Uncertain	kelesti	Instructions page missing
☐	 48	Defect	Accepted	Low	Release0.3	kelesti	Update phpdoc documentation
☐	 49	Task	Accepted	Low	Release0.3	kelesti	Generate phpdoc HTML documentation
☐	 63	Defect	Accepted	Medium	Uncertain	osma.suominen@helsinki.fi	› Searching without diacritics will not find terms with diacritics Usability
☐	 68	Enhancement	Accepted	Low	Uncertain	osma.suominen@helsinki.fi	› Support Bigdata store
☐	 70	Enhancement	Accepted	Low	Uncertain	osma.suominen@helsinki.fi	› Avoid using SPARQL HTTP Graph Store Maintainability
☐	 72	Enhancement	Accepted	Low	Uncertain	osma.suominen@helsinki.fi	› Use Bigdata text index Performance
☐	 79	Enhancement	Started	Medium	Release0.2	kelesti	getConceptHierarchy in REST
☐	 86	Enhancement	Started	High	Release0.2	kelesti	sameAs relations are not visible in the concept hierarchy Usability
☐	 90	Review	Started	Low	Release0.3	kelesti	Bad HTML code Maintainability
☐	 97	Enhancement	Started	Low	Release0.2	kelesti	Adding a hierarchy browser visualization Usability
☐	 98	Enhancement	Accepted	Low	Release0.2	kelesti	No possibility to see the alphabetical concept list next to a concept Usability
☐	 104	Defect	Accepted	High	Release0.2	osma.suominen@helsinki.fi	› No indication for a deprecated concept Usability
☐	 105	Defect	Accepted	Low	Release0.2	osma.suominen@helsinki.fi	› Two different group views Usability
☐	 116	Enhancement	Accepted	Medium	Release0.1	osma.suominen@helsinki.fi	› Use Composer for dependency management Maintainability
☐	 117	Defect	Accepted	High	Release0.1	kelesti	Global autocomplete broken Usability
☐	 118	---	New	Low	Release0.2	kelesti	Concepts in different languages all together mixed up Usability
☐	 119	---	New	Low	Release0.1	kelesti	"skos:scopeNote" is visible instead of the note-word Usability
☐	 120	---	New	Low	Release0.2	kelesti	The hierarchy isn't viewable if you don't choose to press the concept in the suggestion-list Usability
☐	 121	Defect	Accepted	Medium	Release0.1	osma.suominen@helsinki.fi	› Group index broken in Allärs Usability
☐	 122	---	New	Low	---	kelesti	Concepts that are and look the same in different languages show information only in one language Usability
☐	 123	---	New	Low	---	kelesti	YSA in ONKI doesn't show the swedish equivalent Usability

<http://code.google.com/p/onki-light/issues>

ONKI-palvelun kehittäminen

- nykyinen ONKI Light -sovellus ei yksinään kelpaa onki.fi-etusivuksi -- kehitettävä oheismateriaaleja
 - taustoittavat linkit
 - ohjeistus, mm. käyttöönotto-opas (HY:n wikiin)
 - tiedotus-, tuki- ja palautekanavat
 - sähköpostilista
 - Twitter-tili
 - palautelomake (on jo)
- kriteeristö mukaan otettaville sanastoille, esim.
 - tekniset vaatimukset: mm. SKOS-formaatti
 - (tulevan) konsortion jäsenen pyynnöstä
 - ylläpito järjestetty

Yhteenveto

ONKI Light on ohjelmisto, johon Kansalliskirjaston ONKI-palvelu tulee perustumaan. Teknisesti irtiotto entisestä ONKI3:sta ja mm. kevyempi käyttöliittymä.

Käyttäjille tulossa muutoksia, niin hyviä kuin huonoja. Näistä tiedotettava etukäteen ja tarjottava tukea.

Ohjelmistoa kehitetään aktiivisesti, mm. käyttöliittymää, suorituskykyä ja vakautta.

Kiitos

Tämä esitys: <http://tinyurl.com/onki3-vs-onkilight>